

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

DVA TABORA V LAUSANNI

Anglija, Italija in Nemčija za enostavno črtanje reparacij, Francija, Belgija in Jugoslavija pa za novo ureditev — Vpliv angl. bančnikov

Lausanne, 22. junija. Položaj na reparacijski konferenci je še vedno nejasen. Izkazalo se je vsekakor, da je bil sporazum med Herriotom in Macdonaldom le navidezen, kajti Anglija zahteva enako kakor Nemčija in Italija enostavno črtanje reparacij, dočim zahteva Francija kompenzacije, sklicujoč se na svoj čisti saldo, t. j. izgube, ki bi jih imela po predlogu o ukinjenju reparacij. Ta izguba bi znašala po določbah Youngovega načrta skozi 37 let 359,5 milijona zlatih mark. Takoj za Francijo je Jugoslavija s saldom 68,9 milijona zlatih mark ter Belgija s 68,2 milijona, zaradi česar je razumljivo, da zastopata enako stališče kakor Francija, ker bi izgubili več kakor Anglija, katere saldo je 66,9 milijona, ali pa Italija, katere saldo znaša 37,7 milijona zlatih mark.

Med tema dvema reparacijskima težavama obstoji prepad in sedaj se vrše intenzivna pogajanja med Francijo in Anglijo, da bi se to nesoglasje poravnalo. Anglija zastopa v teh pogajanjih prav za prav nemško stališče. Na francoski strani predlagajo praktičen izhod na ta način, da bi se reparacije odplačale za tri leta, nato pa proučila plačilna sposobnost Nemčije in če bi se ugotovilo, da more Nemčija plačati, naj bi dala na razpolago obveznice nemških železnic. Na ta način bi se takoj prišlo do gotove vsote, ki bi predstavljala popolno likvidacijo reparacij, nemške železnice pa bi bile v pogledu dolgov izenačene s francoskimi državnimi železnicami. Ta predlog je tudi velikega trgovskega pomena, ker bi se z njegovo izvedbo onemogočila prevelika konkurenca nemških železnic z znižanjem železniške tarife.

Splošno vlada prepričanje, da je položaj na reparacijski konferenci zelo zapleten. Kakor že rečeno, je Jugoslavija na tej konferenci mnogo bolj zainteresirana, kakor pa sta Anglija in Italija, zaradi česar je nenormalno, da se ne nahaja v skupini sklicateljic, temveč v skupini povabljenih držav, kakor so Grčija, Portugalska in Rumunija, katerih saldo je minimalen. Nezadovoljstvo malih držav je ugotovljeno tudi »Journal de Genève«, ki piše, da je bila deklaracija, ki so jo objavile pretekli petek države sklicateljice, objavljena malim državam istočasno kakor tisku, in da je predsednik Macdonald naglo prekinil izvajanje dr. Marinkovića, ko je hotel podati neka pojasnila.

Kar se tiče Avstrije, je vprašanje njenega posojila, zaradi katerega je prišel v Lausanne zvezni kancelar dr. Dollfuss, prišlo v težkočar zaradi kolebanja avstrijske vlade. Ministrski predsednik Herriot in finančni minister Germain Martin morata računati na odpor parlamenta in senata, ker bosta morala zaradi ogroženega francoskega proračuna zahtevati istočasno razne nepopolne ukrepe. Zato smatra del francoske javnosti, da sedaj ni čas za finančno dorečljivost malim državam. Tako piše »Paris Midi«, da nima smisla reševati Avstrije, ker lahko pridejo naslednjega dne druge države z moratorijem, ki imajo več pravice do pomoči, ker so prijateljske. Nasprotno govori socialistični »Populaire« za pomoč Avstriji, ker je njena večina demokratska in se more državnim proračun Avstrije kontrolirati.

Pariz, 22. junija. AA. Po vestih iz Lausanne so se tamkaj včeraj nadaljevali privatni razgovori med posameznimi delegacijami. Herriot in Macdonald sta imela razgovor, ki je trajal tri ure in se je še popoldne nadaljeval. Italijanski zunanji minister Grandi je obiskal nemškega kancelarja Papena, ki je po tem obisku izjavil novinarjem, da so na konferenci velike težkoče, da pa se dela na tem, da se te težkoče premagajo. Francoski strokovnjaki se trudijo, da precizirajo zahteve memoranda, ki ga nameravajo predložiti glede izpremembe Youngovega načrta.

»Temps« komentira dolge privatne razgovore med Herriotom in Macdonaldom in pravi, da je zastoj na lausannski konferenci nastal zato, ker je angleška delegacija pod vplivom angleških bankirjev, ki hočejo, da se reparacije zato črtajo, da bi bile njihove terjatve v Nemčiji zavarovane. List pa opozarja javnost, da je treba biti potrpežljiv glede lausanske konference, ker ni moči pričakovati, da bi se spo-

razum v tako velikem vprašanju, kakor so reparacije, mogel doseči v nekaj dneh.

Stališče Francije

Pariz, 22. junija. s. »Havas« poroča iz Lausanne: V razgovoru z angleškimi delegati sta izjavila Herriot in finančni minister Germain Martin, da je vprašanje reparacij in vojnih dolgov — če igra v svetovni krizi kakšno vlogo — samo eden izmed elementov gospodarskega nerada, ki mu je treba združiti vseh naporov odpora, za kar je Francija pripravljena brez pridržkov. Francija je mnenja, da bi bilo nepravilno razbremeniti Nemčijo vseh obveznosti, ker ima sprito svojega silnega gospodarskega razmaha velike nade za bodočnost. Ukinitve reparacij bi nemško gospodarstvo razbremenila v takšni meri, da bi imela Nemčija od tega znatne prednosti. S številnimi podprti argumenti francoskih delegatov so imeli, kakor je bilo pričakovati, ta učinek, da se je prepričanje udeležencev na tem razgovoru o nasprotnem zelo omajalo.

Izjava dr. Marinkovića

Pariz, 22. junija. g. Lausanski dopisnik »Temps« je imel razgovor z jugoslovanskim ministrskim predsednikom dr. Marinkovičem, ki mu je med drugim izjavil, da se mora Jugoslavija absolutno izreči zoper tezo razveljavljanja vojnih dolgov. Država je najela visoka posojila, da je popravila vojno

škodo in se nikakor ne more odreči svojim reparacijskim zahtevam.

Mala antanta je solidarna

Lausanne, 22. junija. p. Včeraj popoldne se je v salonu jugoslovanskega ministrskega predsednika dr. Marinkovića v hotelu »Savoy« vršila konferenca zastopnikov držav Male antante. Konferenca zunanjih ministrov je trajala nad eno uro. Govorili so v vseh vprašanjih, ki so v Lausanni na dnevnem redu. Ugotovili so, da se stališča Jugoslavije, Češkoslovaške in Rumunije v celoti skladajo.

Sporazum med Francijo in Anglijo?

Pariz, 22. junija. »Matin« poroča iz Lausanne, da je bil po dvodnevnih dogotrajnih pogajanjih med francosko in angleško delegacijo pozno sredi dosegel sporazum glede enotnega stališča v reparacijskem vprašanju. Pri tem je bila približno določeno vsota, ki bi jo morala Nemčija po obnovi svojega gospodarstva plačati kot odkupnino za reparacije. V nemških krogih je izzvala ta vest veliko vznemirjenje ter naglašajo, da o tem za sedaj očitno še niso obveščeni, odločno pa odklanjajo, da bi se uporabile za ureditev reparacijskega problema samo nemške železnice, češ, da je nemogoče iztrgati iz celotnega gospodarstva samo eno panogo ali prav za prav samo eno podjetje, ki donša dobiček.

Pogajanja o ameriškem razorožitvenem predlogu

Včeraj so se vršili važni razgovori med ameriško, francosko in angleško delegacijo — Američani vztrajajo na tem, da se dosežejo stvarni rezultati

Lausanne, 22. junija. Švicarski dopisni urad sporoča, da pripisujejo v lausannskih krogih izredno važnost razgovorom, ki so se vršili včeraj med angleško, ameriško in francosko delegacijo na razorožitveni konferenci. Pri tej priliki se je s ameriške strani prvič javno prijavila tesna zveza med razorožitvijo in reparacijami. Gibson je odkrito izjavil Herriotu, da brez znižanja vojnih proračunov v Evropi ne smejo računati na popustljivost Amerike glede znižanja ali morebitnega brisanja vojnih dolgov. V francoskih krogih je to stališče Amerike izzvalo veliko presenečenje, ker je bilo dosedaj znano, da so se Američani vedno strogo izogibali temu, da bi priznavali kako zvezo med razorožitvijo in reparacijami. Poročevalci pripisujejo posebno važnost sestanku, ki je sredi noči med Herriotom, Paul Boncourjem in Hugh Gibsonom, razorožitvenim delegatom Zedinjenih

držav. Ameriški delegat je skušal prepričati francoskega premijera o važnosti in koristnosti sporazuma o omejitvi efektov na zemlji, na morju in v zraku. Zanimivo je, da so ameriški delegati po tem, ko so sredi imeli sestanek s Herriotom v nekem mestecu med Ženevo in Lausanne, prišli celo v Lausanne in se dolgo razgovarjali z Macdonaldom. Sodiijo, da Američani vztrajajo na tem, da se sprejme njihov načrt o znižanju oboroževanja za 25%.

Pariz, 22. junija. Petinar poroča v »Echo de Paris«, da je Herriot ob priliki včerajšnjih razgovorov pojasnil ameriškim zastopnikom, da je ameriški razorožitveni predlog novega jamstva za varnost nesprejemljiv. Francija pa je v skrajnem primeru pripravljena znižati svoj vojni proračun za eno osmino, to je za 1,7 milijard frankov. Ni še znano, ali se bo Hoover s tem zadovoljil.

Dr. Jelić je popolnoma „nedolžen“ ...

Dunajski sodišče je dr. Jelića, ki je sodeloval pri atentatih na jugoslovanske vlake in bil iz Avstrije izgnan, oprostilo vsake krivde in kazni

Dunaj, 22. junija. Kakor so listi že poročali, se je nedavno vrnil na Dunaj eden izmed glavnih pomagačev Perčeca in Pavelića, dr. Branimir Jelić, ki je bil svoječasno iz Avstrije izgnan. Dokazano je, da je dr. Jelić aktivno sodeloval pri znanih atentatih na jugoslovanske vlake. Aretirali so ga v Perčevićevem stanovanju ter so našli pri njem še razne potrebščine za sestavo peklenih strojev. Jelić je prisel na Dunaj s ponašanjem mladinskega potnikovega lista, glasečim se na tuje ime. Prišel je iz Argentine, kjer je skušal tamonje jugoslovanske izseljence pridobiti za svojo zločinsko akcijo. Videč, da mu to ne bo uspelo, se je zopet vrnil na Dunaj, kjer se zbira glavni štab teh mednarodnih zločincev. Dunajska policija je bila obveščena o njegovem povratku, kakor tudi o njegovem sodelovanju pri raznih atentatih ter ga je nato aretirala. Vsakdo bi pač pričakoval, da bodo avstrijske oblasti po žalostnih izkušnjah zadnje dobe in v času, ko sploh na vse sosedne države, naj pomagajo pri reševanju obupnega avstrijskega gospodarstva, temeljito obračunale z zločincem,

ki je s svojim početjem ne samo ogrožal življenje nedolžnih potnikov, marveč tudi silno škodoval medsebojnim dobrim odnosom ter kršil politični azil, ki mu je bil dovoljen. Namesto tega pa se je zopet enkrat jasno pokazalo, da Avstriji ni mnogo do dobrih prijateljskih sosednih odnosov, marveč hoče še nadalje podpirati one kroge, ki ne prestano rovariti proti Jugoslaviji. Dunajsko sodišče je namreč Jelića oprostilo vsake krivde in kazni ter ga takoj izpustilo na svobodo. Svojo vsekakor čudno razsodbo motivira s tem, da se je Jelić v času, ko je bil izgnan iz Avstrije, mudil v Argentini ter ni mogel vedeti za izgon. O sokrivdi pri znanih atentatih sodišče sploh ni razpravljalo. Dr. Jelić se danes zopet prosto spreha po Dunaju, kakor da sploh nikdar ni prišel v navezkriž z zakoni. Glede veljavnosti izгона bo šele razpravljalo upravno sodišče.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Odločilen dan v nemški notranji politiki

Konferenca ministrov nemških dežel z državno vlado — Volitev predsedstva v pruskem deželnem zboru — Možnost razpusta komunistične stranke

Berlin, 22. junija. AA. Danes so bo vršila konferenca med državnimi notranjimi ministrom Gaylom in notranjimi ministri nemških dežel. Od te konference pričakujejo, da bo razčistila nesoglasja, ki vlada med nemškimi deželami in državnim notranjim ministrom zaradi nošenja uniform in prepovedi demonstracij. V desnih krogih so mnenja, da bo treba, če se bodo dežele še dalje protivile notranjemu ministru, izdati novo zasilno uredbo, ki bo določala, da bodo dežele imele le v izjemnih primerih pravico prepovedati nošenje uniform in le za prav kratko dobo. Kakor piše »Lokalanzeiger«, je pričakovati razen te zasilne uredbe še posebno ostrih ukrepov za vsa država.

Centralni odbor komunistične stranke je objavil glede na volitve pruskega deželnozborskega predsedstva proglas na delavstvo, ki pravi, da bo komunistična frakcija v pruskem deželnem zboru nastopila pri volitvah predsedstva za zastopnike socialnodemokratske in centumske stranke proti narodnim socialistom in nemškim na-

cionalistom. Komunistična stranka postavlja za to socialnim demokratom in centrumu pogoje, da sprejmejo nekatere njene minimalne zahteve, med njimi vzpostavne zborovalne, demonstracijske in tiskovne svobode in pravico govora v radiju ter preklic obeh zasilnih uredb Papenove vlade v Prusiji.

Iz Düsseldorfa poročajo, da je sredi neke skupine komunistov napadla s strelji iz revolverjev in kamenjem policijsko patruljo. Policija je izvedla preiskavo in hiši, iz katere so streljali in zaplenila veliko količino municije ter več ljudi aretirala. V neki drugi düsseldorfski ulici je morala policija streljati na komuniste, ki so jo napadli. Več demonstrantov je ranjenih. Tudi v drugih okoliških mestih je prišlo sredi do spopadov in je več ljudi ranjenih. Nemški nacionalistični listi mislijo, da ni izključeno, da bo zaradi teh neredov v kratkem komunistična stranka razpuščena.

Aretacije komunistov v Rumuniji

Po odkritju obsežne komunistične zarote so bile po vsej Rumuniji izvedene aretacije mnogoštevilnih osumljencev

Bukarešta, 22. junija. Varnostna policija nadaljuje z vso energijo preiskavo z zadevi nedavno odkrite komunistične zarote. Ugotovljeno je, da je bil aretirani trgovec Gustav Arnold od ruskih oblasti preko Berlina poslan v Rumunijo, da podpre rumunske komuniste. V Bukarešti pričakujejo nove aretacije. V Bukovini so bile v približno 30 krajih izvršene hišne preiskave, pri čemer je bilo aretiranih okrog 50 oseb. Veliko pozornost so zbudile aretacije v Transilvaniji, kjer so predvsem prejeti intelektualci. V Temišvaru so aretirali dva advokata, enega

zdravnika in enega inženjerja. Poslednji, neki Jurij Roth, je dobival redno iz Brna koveček z dvojnim pokrovom, v katerem so bila komunistična navodila, baje naravnost iz Moskve. V Aradu so včeraj aretirali 21 oseb. V Oradei Mare sta bila aretirana neki bivši član državne uprave, kakor tudi znani advokat dr. Sigmund Ullmann. Pri vseh aretiranih je policija ugotovila, da so bili posredno ali neposredno v zvezi z Moskvo in da so zaradi čim uspešnejše propagande dobivali od tam kaj znatne denarne podpore.

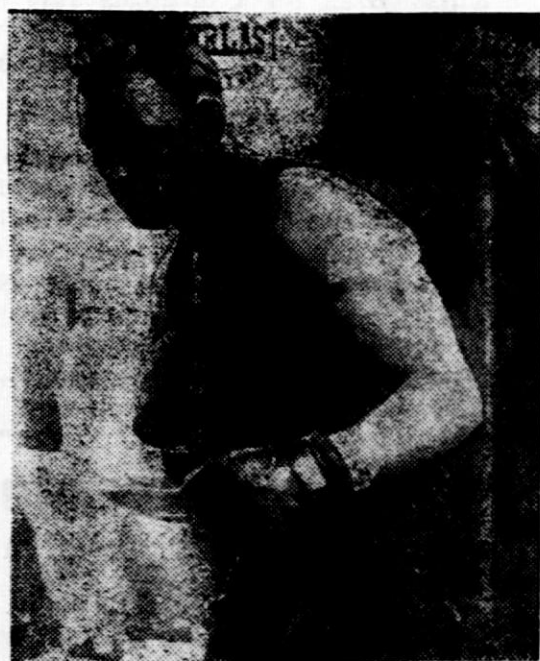
Seja postanskega kluba JRKD odročena

Beograd, 22. junija. Predsedstvo postanskega kluba JRKD objavlja, da je za dne 26. t. m. napovedana seja kluba odročena. Sličnana bo pisмено, čim bo mogoče.

Pijanci in razgrajaci

Ljubljana, 22. junija. Sredi ob 22.30 je stražnik privredel na policijsko štiri dične bratce, ki niso hoteli pri avtoizvozniku plačati voznine. Bil je 33 letni pomočnik Dominik O., 30 letni delavec Ljudovita C., 39letni delavec Martin J. in kleparski pomočnik B. iz Most. Navedeni so najeli avtoizvoznika Antona Raderja ter so se včeraj popol. vozili po Ljubljani od ene gostilne do druge, nato pa so se peljali še v Skofjo Loko in Kranj. Kleparski pomočnik B. je razmetaval denar kakor listje. V neki gostilni na periferiji Ljubljane je objel natakterico in se z njo poljuboval. Vpiroci gostov sta počela razne grdobije in nesposobnosti ter sta kmalu izginila iz gostilniške sobe. Čedni bratci so ugaňjali še druge neumnosti in so se potem na Aleksandrovi cesti z avtoizvoznikom prepirali radi voznine, ki je znašala 514 Din. Šofer, kateremu je B. izročil samo 200 Din, je krakomalo politkal stražnika, ki je vse tri pijane privredel na policijsko. Ko so se malo iztreznili, so jih zadržali. Policija jih je prejel iskala, ker je po izpovedbi avtoizvoznika sumila, da denar ni njihova last. Pri B. so našli 2754 Din. Navedeni je trdil, da je imel pri sebi 4820 Din ter da so mu njegovi tovarniki med vožnjo v avtomobilu ukradli nad 1000 Din. Pri osumljenih je policija našla le malenkostne vsote. Pri enem 95 Din, pri ostalih dveh pa po 25 in 8 Din. Polcija je vso četverico pridržala v zaporu. B. je v zaporu tako razbil in kričal, da so ga morali ukeniti.

Trije delavci iz Most v starosti od 21 do 26 let so včeraj ponoči v vinjenem stanju razgrajali pred hišo št. 13 v Valentin Vodnikovi ulici. Mirit jih je prišel poročeni trgovski potnik Ivan Javoršek, katerega so pa napadli. Vrgli so ga na tla in začeli pretepati. Nekdo ga je dvakrat sunil z odprtim nožem v hrbet in mu zadelal precejšnje poškodbe. Na klice je prihitel stražnik, toda razgrajaci so zbežali. Stražnik je politkal rešni avtomobil, ki je Javorška odpeljal v bolnišnico. Polcija je takoj zasledovala pretepeče ter jih je danes ob 6. zjutraj aretirala.

Jack Sharkey, ki je premagal Schmelinga in postal svetovni prvak v boksu. (Glej poročilo na 2. str.)

Aretacija komunističnega hujskača

Beograd, 22. junija. M. Dne 19. t. m. je bil v selu Lijekovce srez Derventa aretirani znani komunistični agitator Mirko Viđošević. Poskušal je organizirati demonstracije na dan obletnice smrti Stevana Radića ter jih izkoristiti v komunistične svrhe. Ko ga je policija aretirala in zaprla v Slavonskem Brodu, so poskušali njegovi prištasi iz okolice prisiliti policijo, da ga zopet izpusti. V svrhu vzdrževanja reda je orožništvo po službenih predpisih uporabilo orožje, pri čemer je bil seljak Ilija Matković iz sela Gornja Močila ubit. Ostali so se razili. Uvedena je stroga preiskava.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2276.14—2287.50, Berlin 1336.72—1347.52, Bruselj 784.32 do 788.26, Curih 1097.35—1102.85, London 204.14—205.77, New York ček 5619.87 do 5648.01, Pariz 221.71—222.83, Praga 166.78 do 167.64, Tret 287.68—290.08.
INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9, Pariz 20.20 in četrti, London 18.00, New York 514.12, Bruselj 71.47 in pol, Milan 26.25, Madrid 42.40, Amsterdam 207.42 in pol, Berlin 121.20, Sofija 3.73, Praga 15.20, Varšava 57.60, Bukarešta 3.06.

